Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000798

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-02-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пльохова Анастасія Юріївна
2. Anastasiia Y. Plokhova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9984-6836

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 01-02-2024

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2023-22 ID3400

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.53.01

Тема дисертації:

1. Правове забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля.
2. Legal Support of Environmental Safety in Coal Mining.

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному теоретичному вивченню правового забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля. Презентована робота є першим комплексним дослідженням у науці екологічного права України теоретико-правових і практичних проблем забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля, у якому, спираючись на основні положення екологічного права і таких його складових, як гірниче право і право екологічної безпеки, визначено етапи становлення законодавства щодо забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля, а також встановлено склад об'єктів права екологічної безпеки, пов'язаних із впливом вугледобувної діяльності, з'ясовано особливості правового статусу суб'єктів відповідних правовідносин. У даній роботі проведено правовий аналіз сутності забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля, а також розглянуто специфіку правового

регулювання відносин, що виникають на різних стадіях існування вугільних шахт. Уперше науково обґрунтовано і сформульовано юридичне визначення наступних понять: «інституційне забезпечення екологічної безпеки видобування вугілля», під яким пропонується розуміти систему уповноважених органів, правового, інформаційного й кадрового супроводження їх дій з попередження, відвернення виникнення й розвитку екологічно небезпечних ситуацій на всіх стадіях існування вугледобувного підприємства (об'єкта), а також ліквідації внутрішніх і зовнішніх наслідків його діяльності»; «вугільна галузь», що розглядається як елемент ланки «комплекс – промисловість – галузь» у двох аспектах: 1) добувному (видобувному, гірничому, гірничодобувному), коли галузь виступає складовою добувної промисловості; 2) паливному – галузь є елементом паливної промисловості, яка, у свою чергу, входить до структури паливно-енергетичного комплексу, і являє собою сукупність підприємств, установ та організацій, господарських товариств і господарських структур, що займаються відкритим чи підземним способом видобутку, збагаченням, переробкою і транспортуванням бурого, кам'яного вугілля й антрациту. Доведено, що до об'єктів правовідносин з екологічної безпеки на всіх стадіях підготовки, здійснення і припинення користування надрами з метою видобування вугілля можна поділити на наступні види: антропоресурсні; природоресурсні; господарськоресурсні; історико-культурні. Запропоновано вугледобувні підприємства, які впливають або можуть впливати на екологічну безпеку довкілля, класифікувати так: 1) підприємства, що здійснюють законне видобування вугілля; 2) підприємства, що здійснюють незаконне видобування вугілля; 3) підприємства, що перебувають на стадії планової консервації; 4) підприємства, що перебувають на стадії планової ліквідації; 5) планово ліквідовані підприємства; 6) підприємства, що зазнали впливу збройної агресії; 7) позапланово ліквідовані підприємства (затоплені). Аргументовано, що земельні ділянки для користування надрами надаються суб'єктам вугледобування після отримання ними спецдозволів чи гірничих відводів, які, у свою чергу, можуть надаватися лише за наявності спецдозволу, а також затвердженого в установленому порядку проєкту розробки вугільного родовища або будівництва вугледобувного об'єкта. Наголошено, що етап надання гірничого відводу не належить до передпроєктної стадії видобування вугілля, хоча при цьому зумовлює наявність певного об'єктного складу відносин із забезпечення екологічної безпеки. Обґрунтовано необхідність правової регламентації забезпечення екологічної безпеки у процесі впливу суб'єкта вугледобування на внутрішнє й зовнішнє оточення у часі, просторі й за колом об'єктів впливу. Удосконалено визначення поняття «юридична відповідальність за правопорушення в галузі забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля», запропоновано таку дефініцію: юридична відповідальність за правопорушення в галузі забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля – це настання для користувача надр, який здійснює видобування вугілля, за вчинення правопорушення, передбаченого екологічним законодавством, законодавством про надра чи гірничим законодавством, негативних наслідків у вигляді накладення на нього визначених законодавством санкцій за рішенням уповноваженого органу або суду. Встановлено, що механізм оцінки впливу вугледобувного об'єкта на стан екологічної безпеки використовується як безпосередньо у процесі видобутку вугілля (синхродіяльнісний вплив), так і після його завершення (постдіяльнісний вплив). Доведено, що впливу піддаються об'єкти, залучені у процес діяльності (активні об'єкти вуглевидобування), і ті, що знаходяться поза зоною діяльності шахт (пасивні об'єкти вуглевидобування). Аргументовано, що забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля в системі гірничого права слід розглядати як одну з підгалузей екологічного права і правовий інститут екологічної безпеки, що посідає самостійне місце в системі екологічного права.

2. Dissertation for obtaining a scientific degree of the Candidate of Legal Sciences in the specialty of 081 «Law». – Yaroslav Mudryi National Law University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2023. The dissertation is concerned with a comprehensive theoretical study of legal coverage for environmental safety in coal mining. The present work is the first comprehensive study of theoretical, legal and practical issues of ensuring environmental safety in coal mining in the science of Ukrainian mining law, which identifies the stages of the formation of legislation covering environmental safety in coal mining based on the main provisions of environmental, subsoil, mining, and environmental safety law, and establishes the composition of the objects of environmental safety law related to the impact of coal mining activity, and clarifies the features of the legal status

of the subjects of relevant legal relationships. The dissertation conducts a legal analysis of the essence of environmental safety in coal mining, and identifies the features of the legal regulation of this type of relationships at different stages of the life of coal mines. The dissertation is the first to justify scientifically and formulate the legal definition of the concepts as follows: 'institutional support for environmental safety in coal mining', which is proposed to be understood as a system of authorized bodies, and legal, informational and personnel support for their actions taken to avoid, prevent the occurrence and development of environmentally hazardous situations at all stages of the life of a coal mining facility, and deal with the internal and external effects of its activity; 'coal sector', which is considered as a component of the complex – industry – sector system in two aspects: 1) extraction-related (extractive, mining, mineral-producing), when the sector is a component of the extractive industry; 2) fuel-related, the sector is an element of the fuel industry, which, in turn, is part of the fuel and energy complex, and constitutes a set of companies, institutions and organizations, business associations and business structures engaged in open-pit or underground mining, enrichment, processing and transportation of brown and hard coal. The dissertation proves that the range of objects of legal relations in terms of environmental safety at all stages of preparation, implementation and termination of coal mining should include the groups as follows: anthropological resource; natural resource; economic resource; and historical and cultural. The dissertation establishes that the key features of the legal regime of the pre-project stage of coal mining are as follows: 1) cancellation of the requirement to approve the locations of coal mining facilities; 2) removal of requirements for approval of the locations of coal-related facilities in the territory subordinated to the territorial community from the List of permit documents in the field of economic activity; and 3) transition from the conciliation to the notification procedure of granting a mining right of way. The dissertation argues that land plots for subsoil use shall be allotted to coal mining entities after they obtain special permits or mining rights of way, which can be granted only with a special permit, and a project for the development of a coal deposit or the construction of a coal mining facility approved in the established manner. Accordingly, the stage of granting a mining right of way does not refer to the pre-project stage of coal mining, although it predetermines a certain object composition of relationships on ensuring environmental safety. The dissertation justifies the need for legal regulation of environmental safety during the impact of a coal-mining entity on the internal and external environment in time, space, and beyond the range of objects of impact perception. The dissertation improves the definition of the concept of 'mining and legal liability', which is proposed to be understood as the onset of adverse consequences in the form of forced deprivation (termination) of the right to use subsoil by decision of the authorized bodies for a subsoil user for committing an offense provided for in the subsoil or mining legislation. The dissertation establishes that the mechanism for evaluating the impact of a coal mining facility on the state of environmental safety is used both directly during the coal mining process (synchro-activity impact) and after its completion (post-activity impact), while the impact extends both to objects involved in the activity process (active coal mining facilities) and to those located outside the area of mining activity (passive coal mining facilities).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Пльохова А.Ю. Правове забезпечення екологічної безпеки на передпроектній стадії видобування вугілля. Актуальні проблеми держави і права. // Б. 2019. Вип. 83. С. 174–184;

- 2. Пльохова А.Ю. Особливості правового регулювання відносин екологічної безпеки при експлуатації вугільних шахт. Право і суспільство. // Б. 2019. № 6-1. С. 177–184;
- 3. Пльохова А.Ю. Інституційна складова правового забезпечення екологічної безпеки видобування вугілля. Економіка та право. // Б. 2020. № 1 (56). С. 37–45;
- 4. Пльохова А.Ю. Юридична відповідальність за порушення законодавства в сфері екологічної безпеки при видобуванні вугілля. Visegrad Journal on Human Rights (Республіка Словаччина). 2020. № 3 (vol. 2). С. 83–88;
- 5. Пльохова А.Ю. Особливості адаптації вугільного законодавства в умовах євроінтеграції. Південноукраїнський правничий часопис. // Б. 2020. №1. С. 105–110;
- 6. T Yermolaieva, A Plyokhova, 'Some Aspects of the Environmental Rights Protection'. Access to Justice in Eastern Europe. 2021 3(11) 198–204;
- 7. Пльохова А.Ю. Концептуальні засади забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля. Актуальні проблеми екологічного, земельного та аграрного законодавства в сучасних умовах : зб. матеріалів круглого столу (м. Харків, 1 берез. 2019 р.) / за ред. А.П. Гетьмана, М.В. Шульги. Харків : Право, 2019. С. 233–236;
- 8. Пльохова А.Ю. Особливості забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля навколо вугледобувних об'єктів. Еколого-правовий статус людини і громадянина: ретроспективний та перспективний погляди: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 31 трав. 2019 р.) / за заг. ред. М. В. Краснової, Т. О. Коваленко Чернівці: Кондратьєв А.В., 2019. С. 344–348;
- 9. Пльохова А.Ю. Правове визначення поняття «вугільна галузь»: сучасні термінологічні проблеми. Забезпечення прав в аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносинах : зб. матер. Четвертого зібрання фахівців спорід. кафедр (м. Одеса, 6–9 черв. 2019 р.) / відп. ред. Т.Є. Харитонова, Х.А. Григор'єва. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 212 с. С. 165–168;
- 10. Пльохова А.Ю. Вугільні шахти ОРДЛО як особливе джерело екологічної небезпеки. Актуальні питання реформування правової системи : зб. матеріалів XVI Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 14-15 черв. 2019 р.) / уклад. Л.М. Джурак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 298 с. С. 193–195;
- 11. Пльохова А.Ю. Техногенно-екологічна безпека вугільних шахт, що ліквідуються: правові аспекти. «Екологія/Ecology–2019» : VII-й Всеукр. з'їзд екологів з міжнар. участю (25–27 верес. 2019). Зб. наук. праць. Вінниця: ВНТУ, 2019. С. 17;
- 12. Пльохова А.Ю. Правове забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля: проблеми об'єктного складу. Особливості правового регулювання екологічних, земельних, аграрних природоресурсних відносин в умовах глобалізації : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 20–22 верес. 2019 р.) / відп. ред. Н. Р. Кобецька. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 241 с. С. 224–226;
- 13. Пльохова А.Ю. Розвиток відносин із забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля: історико-правові аспекти. Правове забезпечення соціально-економічного розвитку: стан та перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 11–12 жовт. 2019 р.) / наук. ред. А. Г. Бобкова, А. М. Захарченко. Вінниця: Дон. нац. ун-т ім. Василя Стуса, 2019. С. 237–240;
- 14. Пльохова А.Ю. Вплив господарської діяльності вугледобувних шахт на об'єкти права екологічної безпеки. Об'єкти екологічного і суміжних галузей права: теоретичні та практичні аспекти в умовах сталого розвитку : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (29 листоп. 2019 р., м. Київ) / наук. ред. В. А. Устименко. Київ : НАН України: Ін-т економіко-правових досліджень, 2019. С. 97–100;
- 15. Пльохова А. Ю. Актуальні правові проблеми відносин екологічної безпеки навколошахтних земельних ділянок. Актуальні правові проблеми земельних, аграрних та екологічних відносин в умовах сучасної земельної реформи : зб. матер. Наук.-практ. конф. (м. Харків, 22 трав. 2020 р.) / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. Харків: Юрайт, 2020. С. 231–234;
- 16. Пльохова А. Ю. Сучасний стан правового забезпечення екологічної безпеки при видобуванні вугілля. The process and dynamics of the scientific path: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings

of the IV International Scientific and Theoretical Conference, June 16, 2023. Athens, Hellenic Republic: European Scientific Platform. – pp. 63-67.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0116U006161

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шеховцов Володимир Володимирович
2. Volodymyr V. Shekhovtsov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9101-7160

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кірін Роман Станіславович
2. ROMAN S. KIRIN

Кваліфікація: д.ю.н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0089-4086

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 13530946

Місцезнаходження: бул. Тараса Шевченка, буд. 60, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шараєвська Тетяна Анатоліївна
2. Tetyana A. Sharayevska

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0099-938X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Донець Ольга Володимирівна
2. Olga V. Donets

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7716-4933

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бредіхіна Вікторія Леонідівна
2. Viktoriya L. Bredikhina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7983-1098

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Курман Тетяна Вікторівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Курман Тетяна Вікторівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Лейба Людмила Василівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна